

2009

OHJELMAT

SUOMEN YRITTÄJIEN EU-OHJELMA

EUROPARLAMENTTIVAALIT 2009

Sisällysluettelo

Johdanto.....	2
Pk-yrityksillä suuri rooli koko Euroopassa	3
Lisääntyvän protektionismin poistaminen ja kilpailun neutraalius.....	4
Finanssimarkkinoiden sääntelyä tehostettava	5
Työmarkkinoiden joustavuutta lisättävä	6
”Small Business Act” toteutettava käytännössä	7
Hallinnollisen taakan pienentäminen EU-sääntelyssä ja kansallisesti.....	8
Ilmasto- ja ympäristöasioihin liittyvää EU-sääntelyä kevennettävä	9
EU:n Venäjä-yhteistyö ja Itämeren strategia yrityksille tärkeitä	10
Eurooppalainen aluepolitiikka yrityslähtöisemmäksi.....	11
Muiden EU-lainsäädäntöhankkeiden edistäminen	12

Johdanto

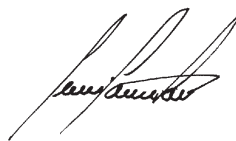
Euroopan parlamentin vaalit pidetään 7. päivänä kesäkuuta. Euroopan parlamentissa tehtävillä päätöksillä on merkittävä vaikutus Suomeen ja suomalaisiin yrittäjiin.

Käsillä oleva EU-ohjelmamme sisältää järjestömme näkemyksiä ajankohtaisiin EU-politiikan yrittäjiä koskeviin kysymyksiin. Yrittäjien kannalta keskeisiä teemoja ovat työmarkkinoiden joustavuuden lisääminen, ”Small business act” -säännösten toteuttaminen sekä hallinnollisen taakan pienentäminen. Taloustilanne puolestaan aiheuttaa tarpeen

torjua lisääntyvää protektionismia ja lisätä finanssi-markkinoiden sääntelyä, jotta rahoitusmarkkinoiden toiminta olisi kansalaisten ja yrittäjien näkökulmasta tulevaisuudessa vakaammalla pohjalla.

Suomen Yrittäjät haluaa ohjelmallaan herättää yrittäjille tärkeiden aiheiden osalta keskustelua EU-vaalien yhteydessä tavoitteena, että asiat seuraavalla EU:n parlamenttikaudella etenisivät ripeästi unionin kansalaisten ja yritysten kannalta oikeaan suuntaan.

Helsingissä 21.4.2009

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja

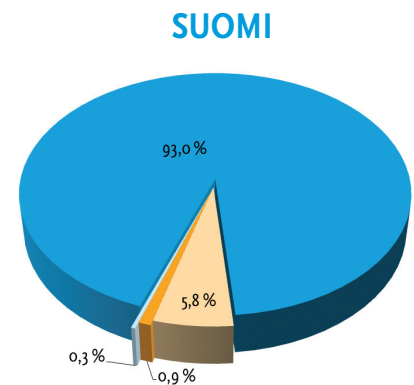
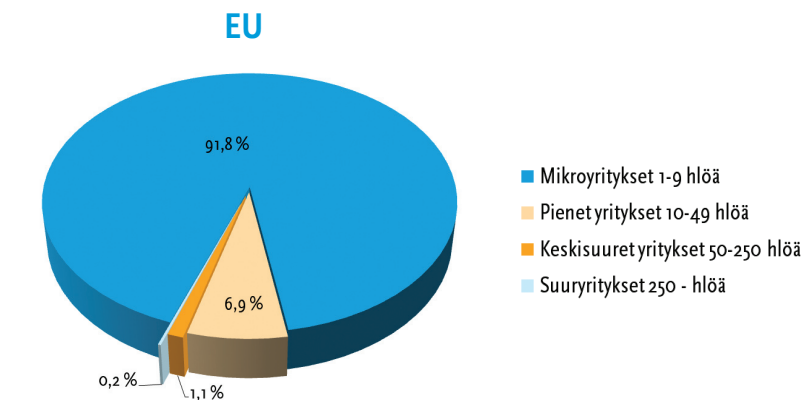
Pk-yrityksillä suuri rooli koko Euroopassa

Kautta Euroopan alle puoli prosenttia yrityksistä työllistää 250 henkeä tai enemmän. Yritysrakenne on hyvin pk- ja varsinkin mikroyritysvaltainen. Suomessa korostuu hieman suurten ja toisaalta taas aivan pienimpien mikroyritysten määrä.

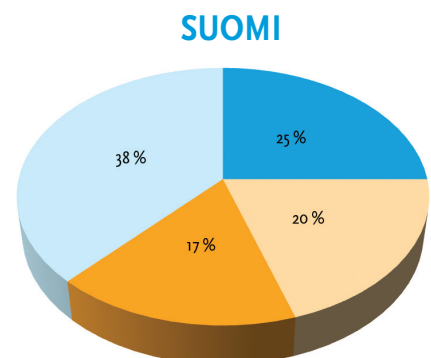
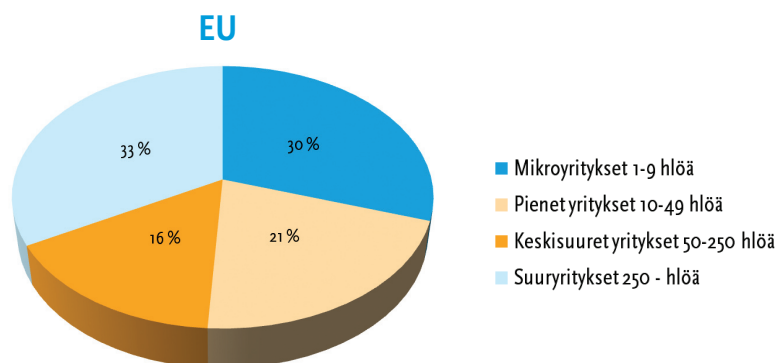
Pk-yritysten osuus yritysten henkilöstöstä vaihtelee Euroopassa 55–85 prosenttiin. Keskimäärin osuus on kaksi kolmasosaa. Suomessa pk-yritysten osuus yritysten työllisistä on 62 prosenttia. Siten

suurten yritysten osuus korostuu edelleen. Suomessa on paljon vain pari-kolme henkeä työllistäviä mikroyrityksiä. Tämä siitä huolimatta, että pk-yritykset ovat lisänneet henkilöstöään suuryrityksiä enemmän 1990-luvun puolivälin jälkeen – noin 80 prosenttia yksityisen sektorin uusista työpaikoista. Suomi lähestyy tulevinakin vuosina EU:n keskiarvoa.

YRITYSTEN MÄÄRÄ

YRITYSTEN HENKILÖSTÖ

Lisääntyvän protektionismin poistaminen ja kilpailun neutraalius

Finanssikriisin yhteydessä eri maat ovat ryhtyneet toimenpiteisiin, joilla paitsi pyritään ylläpitämään maan kysyntää myös tuetaan oman maan yrityksiä. Näihin toimenpiteisiin helposti liittyy protektionistisia ja EU:n sisämarkkinapolitiikan vastaisia toimenpiteitä. Suomen kaltaisen pienen, avoimen talouden kannalta on äärimmäisen tärkeätä, että protektionismi ei pääse lisääntymään, vaan pidetään kiinni hyvästä ja avoimesta kansainvälisestä kilpailusta markkinoilla. EU:lta tulee edellyttää seikkaperäistä selvitystä kunkin jäsenmaan toimenpiteistä finanssikriisin aiheuttamien ongelmien ratkaisemisessa. Yritysten väliseen kilpailuun sisämarkkinoilla vaikuttaa jo nyt suuret maittaiset erot verotuksessa, työvoimakustannuksissa ja monissa muissa tekijöissä.

Pk-sektorin tulevaisuuden kannalta keskeinen kysymys on, millaista kilpailupolitiikkaa EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa harjoitetaan. Yhteisen kilpailulainsäädännön ja valtioneuvoston sääntelyn lisäksi on huolehdittava siitä, että kilpailu julkisten palveluiden avautuvilla markkinoilla on neutraalia. Peruslinjana on oltava, että julkinen sektori keskittyy palveluiden järjestämisvastuuseen. Erilaisia palvelutuotantomuotoja on hyödynnettävä tehokkaasti kansalaisten ja asiakkaiden tarpeiden mukaan. Julkisten palveluiden avaaminen tarjoaa väyliä palveluyritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen.

”Julkisten palveluiden avaaminen tarjoaa väyliä palveluyritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen.”

Finanssimarkkinoiden sääntelyä tehostettava

Nykyinen taloudellinen kriisi syntyi finanssimarkkinoiden ongelmista lähinnä Yhdysvalloissa. Markkinoilla otettiin käyttöön uusia monimutkaisia tuotteita, joihin liittyviä riskejä valvoja ei havainnut. Sama koskee myös finanssimarkkinoiden valvontaa Euroopassa. On tarpeen tehostaa huomattavasti finanssimarkkinoiden valvontaa, jotta tällaisista katastrofeista vältytään tulevaisuudessa. Tämä tulee tehdä EU-maiden tehostetulla yhteistyöllä finanssi-valvojien kesken.

Finanssimarkkinoiden tuotekehittely on viime vuosina keskittynyt erilaisiin spekulatiivisiin uusiin tuotteisiin. On kehitetty hedge fundit sekä erilaisia

matemaattisiin malleihin perustuvia johdannaisia. Näistä edellisessä tuotteessa asiakas ei saa tietoa siitä, mihin hänen varansa sijoitetaan, ja jälkimmäiset ovat aivan liian monimutkaisia asiakkaiden ymmärrettäväksi. Finanssimarkkinoita tulee kehittää reaalitalouden tarpeista lähtien turvaamaan niiden rahoituksen saatavuus mahdollisimman läpinäkyvillä ja ymmärrettävillä tuotteilla. Säädöksiin tulee rajoittaa tai kieltää kokonaan sisällöltään salattujen tai hyvin monimutkaisten ja vaikeasti ymmärrettävien tuotteiden tuominen markkinoille vain spekulatiivisessa tarkoituksessa.

”Nykyinen taloudellinen kriisi syntyi finanssimarkkinoiden ongelmista lähinnä Yhdysvalloissa.”

Työmarkkinoiden joustavuutta lisättävä

Eurooppa-tason työelämän kehittämisen on tärkeitä Lissabonin strategian mukaisesti työn tuottavuuden nostamiseen. Eurooppalaisen työn on oltava kilpailukykyistä globaaleilla markkinoilla. Koko Euroopan etu on, että kaikenlaista työtä kannattaa teettää jatkossakin Euroopassa eikä siirtää tehtäväksi muualla.

Heikkenevä elatussuhde on Euroopan yhteinen haaste. Eurooppa-tason työelämän kehittämisen on pyrittävä hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohjan vahvistamiseen ja elatussuhteen heikkenemisen aiheuttamien haasteiden ratkaisemiseen.

Eurooppalainen pk-yritys on hyvä työnantaja. Uusia lainsäädännön velvoitteita pk-yrityksille tulee harkita tarkkaan yritysten näkökulmasta. Lainsäädännön velvoitteiden asettaminen pk-yrityksille vaikuttaa koko Eurooppaan – pk-yritykset ovat pääosin suuryritysten alihankkijoita, joten pk-yritysten velvoitteiden lisääminen aiheuttaa myös liiketoiminnan siirtymistä Euroopan ulkopuolelle.

Eurooppa-tason työlainsäädännössä on ensisijaisesti pyrittävä työllisyyden kohentamiseen koko Euroopassa, ja erityisesti työllistämisen kynnysten madaltamiseen pk-yrityksissä.

Eurooppa-tason päätöksillä on jatkossakin tuettava jouston ja turvan yhteensovittamista jäsenmaiden työmarkkinoilla. Joustoturvan keskeisenä eurooppalaisena tavoitteena on työllisyysasteen parantaminen helpottamalla siirtymiä työstä työhön ja asettamalla työllisyyden turva ensisijaiseksi työsuhdeturvaan nähden.

Riittäväillä työmarkkinoiden joustoilla uusia työpaikkoja syntyy ja jo olemassa olevat työpaikat säilyvät. Kaikilla työnantajayrityksillä tulee olla yhtäläiset jouston ja turvan mahdollisuudet työmarkkinoilla.

Työvoiman hyvällä saatavuudella voidaan parantaa työn tuottavuutta. Työvoiman vapaa liikkuvuus toteutuu Euroopan tasolla ja näin on oltava jatkossakin. Euroopan ulkopuolelta tuleva työvoima on tärkeä ja arvokas Euroopalle. Työvoiman maahanmuuttoa tulee kuitenkin katsoa kansallisesta näkökulmasta, koska tilanteet ja tarpeet vaihtelevat eri jäsenvaltioissa. Tämän vuoksi on tärkeää, että kullakin jäsenvaltiolla on kansallinen omat lähtökohdat huomioon ottava maahanmuuttopolitiikka.

”Työvoiman hyvällä saatavuudella voidaan parantaa työn tuottavuutta.”

”Small Business Act” toteutettava käytännössä

EU:n ”Small Business Act” -aloitteen tavoitteena on parantaa yrittäjyyttä koskevaa yleistä lähestymistapaa, ottaa ”pienet ensin” -periaate huomioon poliittisessa päätöksentekoprosessissa sääntelystä julkisiin palveluihin asti ja edistää pk-yritysten kasvua auttamalla niitä voittamaan kehitystään vielä haittaavat ongelmat. Pk-yrityksiä tukevassa aloitteessa on luotu kymmenen periaatetta, joiden tarkoitus on luoda Euroopan laajuisesti pk-yrityksille tasapuoliset toimintaedellytykset.

Nämä kymmenen periaatetta tulee toteuttaa käytännössä niin yhteisön tasolla kuin jäsenmaissaakin. Uusia aloitteita ja EU-lainsäädäntöä valmisteltaessa tulee aina tehdä arviointi toimenpiteiden vaikutuksista pieniin yrityksiin. Pk-yrityksiä on kuunneltava, koska niiden panos työllisyyden kasvussa ja taloudellisen hyvinvoinnin lisäämisessä on merkittävä.

Small Business Actin kymmenen periaatteen avulla parannetaan pk-yritysten oikeudellista ja hallinnollista ympäristöä kaikkialla EU:n alueella:

- luodaan toimintaympäristö, jossa yrittäjät ja perheyrietykset menestyvät ja yrittäjyys palkitaan
- varmistetaan, että konkurssiin joutuneet mutta vilpittömästi toimineet yrittäjät saavat nopeasti uuden mahdollisuuden
- laaditaan säännöt ”pienet ensin” -periaatteen mukaan
- tehdään julkisesta hallinnosta joustavampi pk-yritysten tarpeiden kannalta
- mukautetaan politiikan välineitä pk-yritysten tarpeisiin: helpotetaan pk-yritysten osallistumista julkisiin hankintoihin ja hyödynnetään mahdollisuutta myöntää valtiontukea pk-yrityksille
- parannetaan pk-yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta ja kehitetään sellainen oikeudellinen ja liiketoimintaympäristö, joka tukee maksujen ajallaan suorittamista liiketoimissa
- autetaan pk-yrityksiä hyödyntämään yhtenäismarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia
- edistetään pk-yrityksissä tarvittavien taitojen kehittämistä ja kaikenlaista innovointia
- annetaan pk-yrityksille valmiudet muuttaa ympäristöuhat mahdollisuuksiksi
- kannustetaan ja tuetaan pk-yrityksiä, jotta ne voivat hyötyä markkinoiden kasvusta

Hallinnollisen taakan pienentäminen EU-sääntelyssä ja kansallisesti

Euroopan komissio julkaisi 2007 toimintaohjelman, jonka tavoitteena on yritysten hallinnollisen taakan keventäminen 25 prosentilla vuoteen 2012 mennessä. Hallinnollisen taakan vähentämisessä tulee punnittavaksi sääntelyllä tavoiteltava hyöty syntyviä haittoja vastaan. Jotta toimintaohjelmasta voi syntyä todellisia tuloksia, EU-lainsäädännön yrityksille asettamia hallinnollisia velvoitteita on tarkasteltava kriittisesti ja tarvittaessa tulee kumota tai muuttaa sellaisia säännöksiä, jotka aiheuttavat yrityksille liiallista rasitetta. Pienentynyt hallinnollinen taakka lisää yritysten tuotantoa, investointeja ja parantaa työllisyyttä.

Yritysten hallinnollista taakkaa voidaan keventää eurooppalaisella tasolla yksinkertaistamalla lainsäädäntöä ja uudistamalla tietojen keräämiseen, muokkaamiseen ja toimittamiseen liittyviä menettelytapoja. Keskeinen tapa on sähköisen ja

verkkopohjaisen asioinnin mahdollisuuksien kehittäminen yritysten ja viranomaisten välillä. Yritykset korostavat tieto- ja muissa sähköisissä palveluissa yhden luukun periaatetta. Sekä EU- että kotimaisen lainsäädännön asettamat ilmoitusvelvoitteet on jatkossa voitava hoitaa nopeasti ja vaivattomasti yhden palvelun kautta.

Sekä EU-lainsäädännön että kansallisen lainsäädännön aiheuttamaa hallinnollista taakkaa on kevennettävä asetettujen tavoitteiden mukaan. Erityisesti EU-projekteihin liittyvä byrokratia on pk-yrityksille kohtuuttoman suuri. Sitä on saatava nopeasti kevennettyä. Suomessa hallinnollisen taakan yhteenlaskettu lähtötaso on karkean arvion mukaan noin 2 % bruttokansantuotteesta. Tehokkaalla toiminnalla voidaan keventää suomalaisten yritysten hallinnollisia rasitteita liki miljardilla eurolla.

”EU-projekteihin liittyvä byrokratia on pk-yritykselle kohtuuttoman suuri.”

Ilmasto- ja ympäristöasioihin liittyvää EU-sääntelyä kevennettävä

Monet EU:n ilmasto- ja ympäristöasioihin liittyvät direktiivit ja sääntely aiheuttavat kohtuuttomasti kustannuksia ja hallinnollisia menettelyitä erityisesti pk-yrityksille. Sääntely tulee käydä läpi ja poistaa pk-yrityksille hallinnollisesti erityisen raskaat ja hankalat sekä kohtuuttomasti kustannuksia aiheuttavat säännökset. Säännösten aiheuttamaa työmäärää ja kustannuksia tulee vähentää myös yksinkertaistamalla niihin liittyviä menettelytapoja. Pk-yrityksille aiheutuvat kustannukset ja niiden erityispiirteet tulee ottaa huomioon päätöksenteossa sekä EU:n että kansallisella tasolla.

Erityisesti EU:n kestävästä kulutuksesta ja tuotannon toimintasuunnitelma on pk-yritysten kannalta raskas. Toimintasuunnitelmaan kuuluu esimerkiksi

Ekologisen tuotesuunnittelun puitedirektiivi sekä EMAS-ympäristöjärjestelmään ja ympäristömerkeihin liittyvät säännökset. Nämä säännökset pitäisi tarkastaa ja pk-yritysten mahdollisuuksia noudattaa näitä säännöksiä tulisi helpottaa. Toimintasuunnitelmaan kuuluvassa uudessa vihreitä julkisia hankintoja koskevassa politiikassa tulee huolehtia pk-yritysten tasapuolisesta mahdollisuudesta osallistua hankintakilpailuihin. Siinä asetettavissa kriteereissä ei tule vaatia monimutkaisia ja kalliita selvityksiä tai sertifioituja järjestelmiä hankintakilpailuun osallistuvilta yrityksiltä. Myös direktiivi uusiutuvan energian lisäämisestä rasittaa kohtuuttomasti jäsenmaiden taloutta ja vaikuttaa siten negatiivisesti myös pk-yrityksiin.

EU:n Venäjä-yhteistyö ja Itämeren strategia yrityksille tärkeitä

EU:n tulee jatkaa neuvotteluja uudesta Venäjä-sopimuksesta (ns. perussopimus). Tavoitteena on Venäjän sitoutuminen paremmin EU:n yhteisiin periaatteisiin ja toimintatapoihin. Sopimusjärjestely vahvistaisi EU:n roolia Venäjä-suhteissa.

Venäjän markkinat ovat tärkeä ja haastava markkina-alue lukuisille suomalaisille yrityksille. Venäjän vientiä harjoittaa noin 4 000 suomalaista yritystä ja tuontia noin 1.300 yritystä. Venäjältä tuotava energia muodostaa noin 35 % Suomen energian kokonaistarpeesta. EU:n toimialaan kuuluvat esimerkiksi tullaus- ja viisumikysymykset. Venäjällä on liikkumisen esteitä, kuten työlupamenettelyt ja erilaiset rekisteröintivaatimukset sekä kaupanesteet.

EU:n Itämeri-strategia on valmistumassa, tarkoitus on hyväksyä se vuoden 2009 loppupuolella Ruotsin puheenjohtajakaudella, tavoite on kehittää EU:lle yhteinen itämeripolitiikka. Strategia sisältää myös sisämarkkinoiden toimivuuteen, yritystoiminnan edistämiseen ja innovointiin liittyviä tavoitteita. Itämeren strategian ulkoinen ulottuvuus liittyy yhteistyön kehittämiseen Venäjän kanssa.

Asiaan liittyy myös pohjoinen ulottuvuus, joka muodostaa poliittisen pohjan EU:n, Venäjän, Norjan ja Islannin yhteistyölle erityisesti Itämeren alueella ja Luoteis-Venäjällä. Tärkeää olisi mm. saada aikaan koko kuljetussektoria koskeva logistiikkakumppanuussopimus.

”Venäjän markkinat ovat tärkeä ja haastava markkina-alue lukuisille suomalaisille yrityksille.”

Eurooppalainen aluepolitiikka yrityslähtöisemmäksi

EU on maailman suurin maatalous- ja aluekehitysrahoittaja. Eurooppalaisen aluepolitiikan painotuksilla on siis merkitystä ja resurssiensa puitteissa EU omaa edellytykset aidosti vaikuttavaan aluekehitystyöhön. EU on alueellisesti varsin laaja ja alueelliset eroavaisuudet ovat suuria jo pelkästään kansallisesti tarkasteltuna. Työtä tekevä väestö keskittyy suuriin kasvukeskuksiin ja teollisen tuotantorakenteen muros näivettää jatkuvana rakennemuutoksena muutotappioalueita entisestään.

Väestökato merkitsee useilla alueilla uhkaa elinkeinotoiminnan jatkumiselle. Toisaalta myös kasvualueilla on koettu ongelmia muun muassa kustannusten nousun muodossa. Eurooppalaisen aluepolitiikan merkittävin haaste onkin löytää keinot alueiden välisen epätasa-arvoisuuden vähentämiseksi ja nykyistä tasapainoisemman aluekehityksen tukemiseksi. Tasapainoinen aluekehitys voi perustua vain menestyvään yritystoimintaan.

Eurooppalaisen aluepolitiikan tavoitteena tulee olla yritysten toimintaedellytysten ja kilpailukyvyyn parantaminen. Unionin koheesio- ja kilpailukyky politiikkaa tulee kehittää nykyistä yrityslähtöisempään

suuntaan, jotta edellytyksiä yritysten kilpailukyvyyn parantamiseen aidosti olisi. Terveitä ja kestäviä alueellisia elinkeinorakenteita sekä pysyviä työpaikkoja voidaan luoda vain elinvoimaisen yritystoiminnan kautta.

EU:n aluekehitysvarat kanavoidaan rakennerahasto-ohjelmien kautta. Niiden tavoitteet ovat oikeansuuntaisia. Ohjelmien toteutuksessa on kuitenkin lisättävä aitojen yrityslähtöisten hankkeiden osuutta, että niiden todellinen lisäarvo yrityksille pysytään varmistamaan. Seuraavaa rakennerahasto-ohjelmakautta valmisteltaessa on pidettävä huoli siitä, että alueiden erityispiirteet tullaan jatkossakin huomioimaan resursseja jaettaessa ja yritysrahoitusta voidaan jakaa kansallisista lähtökohdista. Pk-yrityksillä tulee olla aito mahdollisuus osallistua kehittämishankkeisiin ja hyödyntää rakennerahastovaroja omissa kehittämistoimissaan. Yritysvetoisia hankkeita on painotettava suhteessa viranomais- ja hankeorganisaatioiden toimesta toteutettuihin hankkeisiin. Käytännön hankerahoituksessa on varmistettava, että hankkeet arvioidaan yhtenäisten, läpinäkyvien kriteerien perusteella.

”Tasapainoinen aluekehitys voi perustua vain menestyvään yritystoimintaan.”

Muiden EU-lainsäädäntöhankkeiden edistäminen

EU:n sisämarkkinoiden toiminta on tärkeää pk-yrityksille erityisesti, koska Suomen viennistä 60 % kohdistuu EU-valtioiden alueelle. Suomen Yrittäjät ottaa siksi toiminnassaan kantaa myös moniin muihin yrityksiä koskeviin lainsäädäntöhankkeisiin, jotka koskevat mm.

- yhtiölainsäädännön kehittämistä
- yritysjärjestelyitä
- julkisia hankintoja koskevia sääntöjä
- yritysten teollis- ja tekijänoikeudellisia kysymyksiä
- kilpailu- ja kuluttajalainsäädäntöä ym.

Vaikka lainsäädännölliset raamit on pääosin luotu, myös niiden käytännön toteutumista on seurattava. Suomen Yrittäjät pyrkii siihen, että erityisesti pk-yritysten eurooppalaisen keskusjärjestön UEAPME:n ajamat EU-tason hankkeet etenevät suomalaisten pk-yritysten kannalta suotuisesti. Näistä ks. tarkemmin www.ueapme.com.

Julkaisija:

Suomen Yrittäjät
PL 999
00101 Helsinki
puhelin (09) 229 221
faksi (09) 2292 2980
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi